ANALYSIS OF HENNA FOLK SONGS WHICH ARE SITUATED TURKISH RADIO AND TELEVISION CORPORATION TURKISH FOLK SONGS REPERTORY IN TERMS OF THEIR RITM

Yakup AÇAR*, Yavuz ŞEN **

Kafkas Üniversitesi*, Atatürk Üniversitesi**

E-mail: yakupacar8@hotmail.com*, yavuzsen@atauni.edu.tr**

Copyright © 2015 Yakup AÇAR, Yavuz ŞEN. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

It was aimed to point out the characteristics of rhythm scales for henna folk songs which are situated in TRT Turkish folk songs repertoire. In the framework of this main purpose, it was identified their general characteristics by analyzing folk songs in henna night in terms of their rhythm scales. During this research, documentary survey method was used. Repertoir of TRT Turkish Folk Music constitutes the population of research. The sample group is 75 henna folk songs in repertory of TRT Turkish Folk Music. It was determined that 75 henna night songs in the repertoire of Turkish folk music consisted of 44 joint rhythm scales in the proportion of 58. 6 percent, 13 folk songs with basic rhythm scale in the proportion of 17.4 percent, 10 folk songs with mixed rhythm scale in the proportion of 13.3 percent, 8 folk songs with multi rhythm scale in the proportion of 10.7 percent. This study explored joint rhythm scales were most prevailed among henna night folk songs and as for multi rhythm scale, this proportion was at least. It found out that Henna night folk songs in Turkish folk music repertoir of Radio and Television Council (TRT) comprised of 30 folk songs with 9/8 rhythm scale in the proportion of 40 percent as well as 6/8, 8/8, 9/4, 12/8, 13/8, 15/8 rhythm scales in the proportion of 1.3 percent. In addition, 8 henna night folk songs were multi rhythm scale in proportion of 1.3 percent.

Keywords: Tradition, Turkish Folk Music, Traditional Turkish Folk Music, Henna, Henna Folk Songs.

TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Bulunan Kına Türkülerinin Usûl Yönünden Analizi¹

ÖZET: Bu araştırmada TRT repertuarında bulunan kına türkülerinin usûl özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde kına türküleri usûl yönünden

¹ *Bu makale, Yakup AÇAR tarafından hazırlanan, Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN'in danışmanlığında yürütülmüş "TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Bulunan Kına Türkülerinin, Makam Dizileri, Usûl ve Güfte Yönünden Analizi" isimli Yüksek Lisans Tezinin bir bölümünden geliştirilerek oluşturulmuştur.

incelenerek genel özellikleri tespit edilmiştir. Araştırmanın yürütülmesinde belgesel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, TRT THM repertuarı oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, repertuarda yer alan 75 kına türküsü oluşturmaktadır. TRT THM Repertuar içerisinde bulunan toplam 75 kına türküsünün % 58.6 oranıyla 44 türkünün birleşik usûl, % 17.4 oranıyla 13 türkünün ana usûl, % 13.3 oranıyla 10 türkünün karma usûl, % 10.7 oranıyla 8 türkünün çoklu usûl olduğu tespit edilmiştir. Kına türkülerinin en çok birleşik usûlde olduğu, en az ise çoklu usûlde olduğu tespit edilmiştir. TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin, % 40 oran ile (30 türkü) 9/8'lik usûlden oluştuğu, % 1.3 oranla ise 6/8, 8/8, 9/4, 12/8, 13/8, 15/8 'lik usûl olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 8 kına türküsünün de % 1.3 oranla çoklu usûlde olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gelenek, Türk Halk Müziği, Geleneksel Türk Halk Müziği, Kına, Kına Türküleri.

Giriş

Müzik, ortaya çıktığı kültürden izler taşıyan, kültüre dayalı, kültürü yeni nesillere aktarabilen bir yapıdadır. Türk halk müziği Türk kültürünün yeni nesillere aktarımında bir taşıyıcı role sahiptir. Öncelikle kültür kavramını ele almak gerekirse; “Tarihi süreç içinde insanların meydana getirdiği maddi ve manevi değerlerin bütününe kültür denilmektedir” (Aksoy, 2000: 55). Kültür, bir toplumun manevi özelliğini, duyuş ve düşünüş birliğini kuran, gelenek halinde her türlü yaşayış düşünce ve sanat varlıklarının tümüdür (Turan, 2002: 189). Bu tanımda “gelenek halinde oluşluk” kültürün niteliğini açıklayan bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda kültürün bazı manevi öğelerinin, gelenek aracılığıyla aktarıldığı çağrışımını yapmaktadır. Bu durum da, gelenek kavramının açıklanmasını gerekli kılmaktadır (Aydiner ve diğerleri, 2011: 141).

Ertürk'e göre (1978) “Gelenek” kültürün kuşaktan kuşağa geçerek zamanımıza kadar ulaşmış belli öğelerinde varlığını sürdürür. Bu bakımdan gelenek, “değerini ve gücünü hem eskilikten, hem de öteden beri çeşitli durumlarda denendikten sonra geçerli kalmışlıktan alır”. Burada “eskilik, geçerli kalmışlık ve sürengenlik” birlikte düşünüldüğünde “eskimezlik” anlamına gelir. Bu demektir ki, gelenek, “kültürdeki eskimezlerden oluşur”. Gelenek, “geçmişten gelmekle birlikte, geçmişte kapanıp kalmaz”, günümüze erişir, geleceğe uzanır ve böylece “kökü geçmişte olan bir gelecek” gibi anlaşılacak istenir (Akt. Uçan, 2005: 309).

Kuşaktan kuşağa aktarılıp zamanımıza kadar ulaşan kültürel öğelerin başında müzik gelir. “Müzik, ait olduğu kültürün anlaşılmasında önemli bir katkı sağlayabilir. Aynı zamanda, en basit ve en dayanıklı kültürel öğelerden biri olduğu için, söz konusu olan herhangi bir ulus, etnik ya da kültürel bir grubu anlamayı sağlayacak anahtardır” (Clarke, 2001: 38). Bir toplumun anlaşılmasında anahtar olabilecek, bir toplumun müziğinin özel niteliğini, özgünlüğünü oluşturan müzikler, o toplumun geleneksel müzikleridir. Geleneksel müzikler, Türk müzik kültüründe de önemli bir yere sahiptir.

Türk halk müziği de, halkın ortak duygu ve düşüncelerini yansıtan, halk içinde her zaman var olan halk sanatçıları tarafından yakılmış, bestelenmiş, değişimler ve yoğrulmalarla dilden dile, telden tele, kulaktan kulağa yayılarak geçmişten günümüze ulaşmış geleneksel müziktir (Büyükyıldız, 2009: 89).

Dünyanın başka bir coğrafyasından İngiliz, Breniers'e göre halk müziği; halkın müşterek malı olan, en sade, düz ve yalın ezgiler olduğu ve bestecisinin belli olmadığını söylemiştir (Emnalar, 1998: 25).

Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan kına geleneği, ülkemizin pek çok yöresinde uzun yıllardır varlığını devam ettirmektedir. Ülkemizin hemen her yerinde gelinler için, kına gecesi düzenlenir. Düzenlenen bu törenlerde gelinler, söylenen kına türkülleri ile ağılatılır. Genellikle kına yakımı esnasında söylenen bu türkülere, yörelere göre çeşitli adlar verilir. Bunlardan bazıları; kına ağıdı, kına havası, kına okşaması, kına ilahisi, kına başı övme türküsü, kadın kına havası, gelin ağlatma türküsü, gelin ağlatma havası, kına türküsü gibi isimlerle adlandırılır (Yılmaz, 2010: 79-80).

Türküler, belirli bir çerçeve ve yöntem içerisinde bir eser ortaya koymak amacıyla üretilmez. Halkın duygu dünyasını etkileyen herhangi bir etken sonucu, genellikle doğaçlama olarak, kendiliğinden yaratılır, ya da halk ağzıyla "türkü yakılır". Çeşitli etkilerle türkü yaratılması olayına halk arasında "türkü yakmak" denir. (Büyükyıldız, 2009: 129). Türküler, ezgisel yapılarına ve konularına göre birçok şekilde sınıflandırılmaktadır. Kına türkülleri ise konu bakımından tören türküleridir, fakat içerik olarak ayrılığı, üzüntüyü kederi temsil ettiği için geleneksel Türk halk müziği araştırmacılarına göre ağıt sınıfında yer almaktadır.

Kına türkülleri çeşitli açılardan bölgesel bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda bölgeler arasında benzerlik ve farklılıklar ortaya çıktığı görülmektedir. Bu benzerlikler halkımızın ortak kültür unsurlarını oluştururken, farklılıklar ise, bölgelerimizin özgün yapıları ve kültürel zenginliklerini ortaya koymaktadır (Yılmaz, 2010: 1).

Konumuz itibariyle usulün tanımı ve Türk halk müziğindeki usüllerin çeşitleri aşağıda verilmiştir.

Usûl

Usûl, belirli düzümlerden oluşan, kalıp halinde tespit edilmiş ölçülerdir. Bir başka ifadeyle, düzümlerin özel kalıplar haline getirilmiş şeklidir. Vuruşların değerleri birbirine eşit veya eşit olmayabilmektedir. Ancak kuvvetli, yarı kuvvetli ve zayıf zamanların değişik şekilde sıralanma, usûller arasındaki farklılaşmayı meydana getirmektedir. Bir usûlün oluşabilmesi için en azından bir kuvvetli, bir zayıf vuruşa ihtiyaç vardır (Emnalar, 1998: 110).

Geleneksel Türk Halk Müziği'nde Usûller

Türk Halk Musikisi usûllerini kendi bünyesinin icaplarına göre tasnif edilince, bu usûllerin başlıca üç esasa dayandığı görülmektedir (Sarısözen, 1962: 6).

Ana Usûller

Türk Halk Musikisi usûllerinin temelini oluşturan ana usûller iki, üç ve dört vuruşlarla bunların üçerli şeklidir. Bu usûllerden iki ve dört vuruşlarla bunların üçerli şekilleri çok, üçlülerin üçerli şekilleri azdır (Sarısözen, 1962: 8).

İki vuruşlular (2/2, 2/4, 2/8), üçerli şekli (2+2+2=6/8). Üç vuruşlular (3/4, 3/8), üçerli şekli (3+3+3=9/8). Dört vuruşlular (4/4), üçerli şekli (4+4+4=12/8) şekilleri halinde ifade edilmektedir (Büyükyıldız, 2009: 157).

Birleşik Usûller

Sarisözen (1962) birleşik usûllere ilişkin olarak şu görüşleri belirtmektedir;

“Ana usûllerin belli kurallar gereğince bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. Birleşik usûller, halk müziğinin en önemli ve en zengin tarafıdır. Aslında ana usûllerin birleşmesinden başka bir şey olmayan bu usûllerde ikili ve üçlülerin sıralanışındaki incelik bütün dünya müzik âlemini ilgilendirecek kadar renkli ritm özellikleri oluşturur” (s. 54).

Beş vuruşlular (5/4, 5/8) şeklinde olup A (3+2) ve B (2+3). Altı vuruşlular (6/4, 6/8) olup (4+2) ve (3+3). Yedi vuruşlular (7/4, 7/8); A (3+2+2), B (2+3+2), C (2+2+3). Sekiz vuruşlular (8/8); A (2+3+3), B (3+2+3), C (3+3+2). Dokuz vuruşlular (9/4, 9/8, 9/16); A (3+2+2+2), B (2+3+2+2), C (2+2+3+2), D (2+2+2+3) şekilleri halindedir (Büyükyıldız, 2009: 157).

Karma Usûller

Sarisözen (1962) tarafından karma usûllerin değerlendirilmesi şöyledir; “Karma usûller adı altında topladığımız bu grup, birleşik usûllerin veya ana usûllerle birleşik usûllerin bir araya gelmesiyle oluşur. Ana ve birleşik usûllere göre daha az bulunan karma usûller, ritm yönünden ilginç özellikler gösterir. Karma usûllerin birçok rastlanmaktaysa da biz bunlardan muntazam olan ve yapılışından bir kural çıkarılabilenleri ele almış bulunuyoruz. Bugüne kadar yapılışı bir kuralla açıklanabilen sekiz türlü karma usûl tespit edilmiştir. Bunlar; 10, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 21 zamanlı karma usûllerdir. Yarı, belki başka çeşitlerini de bulacağız fakat bundan sonra karşılaşmamız ihtimali olan yeni bir karma usûlün, burada açıkladığımız kuralların dışında kalmayacağı kuvvetle tahmin edilebilir” (s. 96).

On vuruşlular (10/4, 10/8, 10/16); A [a (3+2)+b(2+3)], B [b (2+3)+a (3+2)] şeklinde, on bir vuruşlular A (7+4), B (5+6) şeklinde, on iki vuruşlular A (2+3+2+3+2), B (3+2+2+2+3) şeklinde, on beş vuruşlular (15/4, 15/8); A (7+8) iki birleşik usûl, B (7+8) bir birleşik, iki ana usûl, C (8+7) iki birleşik usûl şeklindedir (Büyükyıldız, 2009: 159).

On altı vuruşlular (16/8), (9+7) şeklinde, on sekiz vuruşlular (18/8), (12/8+6+8) şeklinde, yirmi vuruşlular (20/8); [(3+3) (6/8)+ (2+2+3) (7/8) + (3+2+2) (7/8)] şeklinde, yirmi bir vuruşlular (21/8); (12/8+9/8) şeklindedir (Büyükyıldız, 2009: 159).

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada TRT repertuarında bulunan kına türkülerinin usûl özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu temel amaç çerçevesinde kına türkeleri usûl yönünden incelenerek genel özellikleri tespit edilecektir.

Yöntem

Bu araştırmanın yürütülmesinde belgesel (yapılanmış) tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008: 79).

Var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgesel tarama denir. Tarananlar; geçmişteki olguların anında iz bıraktığı resim, film, plak, ses ve resim kayıtları bantlar, araç – gereç, bina heykel, vb. kalıntılarla; olgular hakkında, sonradan yazılmış ve çizilmiş her türlü mektup, rapor, kitap, ansiklopedi, resmi ve özel yazı ve istatistikler, tutanak, anı yaşam öyküsü ve benzerleridir (Akbaş, 2005: 1).

TRT THM sözlü eserler repertuarında bulunan kına türküleri belgesel tarama tekniği ile tespit edilmiştir.

Evren Örneklem

Araştırmanın evreni, Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun, Türk Halk Müziği repertuarında bulunan (4667) kırık havadan oluşmaktadır. Örneklemi ise, TRT THM repertuarında bulunan 75 kına türküsüdür.

Araştırmada TRT THM repertuarında bulunan kına türküleri taranarak tespit edilmiştir. Bu veriler ışığında TRT THM repertuarında bulunan türküler; repertuar numaralarına göre, Tablo 1’de gösterilmiştir. İlgili tabloda her bir esere ait; Repertuar Numaraları, Eser adları, İli, Kaynak Kişi ve Derleyen bilgileri sunulmuştur.

Tablo 1. TRT THM Repertuarında Bulunan Kına Türküleri

Rep. No	Eser Adı	İli	Kaynak Kişi	Derleyen
7	Ağ Elime Mor Kınalar	Denizli/Acıpayam	Süleyman Uğur	Nida Tüfekçi
15	Yakdılar			
15	Düngürçüler Geldi Sıra	Erzurum	Muharrem Akkuş	Muharrem Akkuş
100	Sıra Dizildi			
100	Varın Sorun Babasına	Tekirdağ/Şarköy	Mustafa Karayer	Yücel Paşmakçı
156	Gıcılar Kavak Gıcılar	Hacı Bektaş/İlice Köyü	Mürset Karadağ	Mine Yalçın
157	Atladı Çıkdı Eşiği	Hacı Bektaş	Selvet Aslan	Ali Galip Yalçın
190	Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar	Edirne/Yolüstü Köyü	Kızlar Ekibi	Ümit Kaftancı
255	Kıcılar Kavak Kıcılar	Akşehir	Şakir Güleroğlu	Muzaffer Sarısözen
300	Atlar Eğrelendi	Arapkir	Sadettin Özdağ	Muzaffer Sarısözen
319	Atladı Geçti Eşiği	Sivas	Yaşar Moral	Muzaffer Sarısözen
354	Anam Yoğurdunu Ayrar Eylesin	Çemişkezek	Vasfi Akyol	Muzaffer Sarısözen
356	Anam Beni Haslarıman Hasladı	Elbistan/Elmalıköy	Ali Rıza Yüksel	Muzaffer Sarısözen
617	Haydi Gedah Toyuna	Diyarbakır	Cemil Değer	Muzaffer Sarısözen
624	Ayletmen Gelini Yazık	Isparta	Dudu Şengül	Muzaffer Sarısözen
669	Yüksek Ayvanlarda Bülbüller Öter	Malatya	Fatma Günyıl	Muzaffer Sarısözen
709	Çaktılar Çakmak Taşını	Sivas/Ulaş	Hakkı Coşkun	Muzaffer Sarısözen
735	Kızardı Kayalar	Kemaliye	Fikriye Doğuyurt	Arif Meşhur
			Refik Aktan	Muzaffer Sarısözen

810	Seyirttim Çıktım Hanaya	Denizli	Sıdika Saraçoğlu	Muzaffer Sarısözen
868	Aşağıdan Gele Gele Geldiler	Yozgat/Boğazlıyan	Sabiha Kubilay	İclal Akkaplan
899	Haydın Arkadaşlar	Dinar	Ali Taş	Yücel Paşmakçı
956	Dağdan Keserler Meşeyi	Eskişehir	Köy Hanımları	Muammer Uludemir
966	Şu Tepenin Öte Yüzü	Seyitgazi/Kırkakümbet Köyü	Köy Hanımları	Muammer Uludemir
1128	Zandalya Getirin	Akseki	Ali Çatlı/Mehmet Pantır	Durmuş Yazıcıoğlu
1161	Kınası Karılır Tasta	Afyon/Karahisar	Abdullah Uluçelik	Muzaffer Sarısözen
1233	Salına Salına	Denizli/Sarayköy	-	Muzaffer Sarısözen
1263	Çatdılar Ocak Taşını	Silifke	Silifke Ekibi	Cavit Erden
1309	Altın Tas İçinde Kınam Ezdiler	Kütahya	Hisarlı Ahmet	Yücel Paşmakçı
1397	Atladı Gitti Eşiği	Bursa	Bedia Yönetken	Halil Bedî Yönetken
1414	Atladı Çıktı Eşiği	Beyşehir/Balkana Köyü	İbrahim Çöğür	Ahmet Yamacı
1440	Atlayıp Gemine	Fethiye/Günlükbaşı	Fatma Hancıoğlu	Hamdi Özbay
1477	Çatdılar Ocak Daşını	Akdağmadeni/Oluközü	Halime Tunç	Nida Tüfekçi
1639	Ocağa Koydular	Reşadiye	Mihri Can Bahar	Nida Tüfekçi
1746	Mübareki	Diyarbakır	Şakire Kalaycı	Bedri Ayseli
1937	Evlerine Vardım Akşam	Senirkent	Hüseyin Karatürk	TRT Ankara Radyosu
1988	Yüzüğüm Var Altaşlı	Denizli/Acıpayam	Mansur Kaymak	Mansur Kaymak
1995	Oy Gelin Kınan Kutlola	Antakya/İskenderun	Nimet Nerkiz	Ankara Devlet Konsv.
2154	Kınayı Ezerler Tasda	Erzurum	-	Remzi Dane
2295	Getirin Gına Yakalım	Zonguldak/Safranbolu	-	İstanbul Beld. Konsv.
2320	Kuyudan Su Çekerler Tulumunan	Erzincan	Hüseyin Engin	Yücel Paşmakçı
2350	Vurun Gelin Kınasın	Edirne/Uzunköprü	-	Muzaffer Sarısözen
2470	Bizim Bağın Kıracı	Elazığ	Enver Demirbağ	TRT
2511	Gurdular Düğün Daşını	Manisa/Sancaklı Köy	Hasan Avcı	İsmet Egeli
2543	Bacanızda Ot Mıydım	-	Satı Göktaş	Leyla Göktaş
2583	Hey Bostancı Bostancı	Denizli/Acıpayam	Mansur Kaymak	Mansur Kaymak
2630	Havalar Ayaz Gelin Hanım	Adıyaman	Mahmut Çetinkaya	Mehmet Seske
2759	Annem Beni Kaldırmışsın Atmışsın	Konya	Nuri Cennet	Mehmet Özbek
2810	Göster Ey Allahım	Rumeli	Nadire Uysal	Ankara Devlet Konsv.
2872	Çattılar Gazan Taşını	Manisa/Salihli	Hayriye Yılmaz	Ankara Devlet Konsv.
2874	Çattılar Ocak Taşını	Manisa	Zehra Güler	Ankara Devlet Konsv.
3224	Damda Durma Kahküllerin Yel Alır	Kemaliye/Yakuplu köyü	Melehat Turgut	Mustafa Özgül
3236	Damat Beyi Yandırırım	Ankara/Elmadağ	İsmet Sargın	Nida Tüfekçi
3270	Gelini Getirdiler	Şanlıurfa	Ahmet Bağrıyanık	Ahmet

3282	Elma Attım Denize	Rumeli	Sabri Gençler	Bağrıyanık
3371	Ak Bakırlar	Tuna Boyu/Aşağı	Osman Şanlıtuna	Nihat Kaya
3403	Bazarda Bal Var	Fethiye	Fatma Kaya/Türkan Demir/Emine Çakıroğlu	Necmi Berbergil
3455	Baba Aydın'a Vardın Mı	Aydın/Nazilli	Hediye Hüseyin	Mustafa Hoşsu/Talip Özkan
3460	Getirin Kına Yakalım	Fethiye	Fatma Kaya	Ahmet Günday
3515	Ak Bakraçlar Susuz Galdı	Sinop/Çevre Köyleri	Remziye Güven	Ferruh Güven
3552	Çattılar Gazan Daşını	Uşak/Eşme	Fadime Kılınç	Celâl Vural/Gülseren Aygün
3600	Ana Meni Yaz Ağla	Kars	Mürsel Kılıç	Ali Haydar Gül
3670	Altın Tas İçinde Kınam Karıldı	Muğla Fethiye	Hanım Çelik/Yaprak Güven/Ayşe Hancıoğlu/Nurten Demir	Sümer Ezgü
3699	Baba Gızın Çok Mudur	Adana	Yöre Ekibi	Esat Kabaklı
3725	Hani Davulunuz (Bir Mumdur)	Diyarbakır	Gıyas Coşkun	Soner Özbilen
3729	Çattılar Gazan Daşını	Afyon/Sincanlı	İbrahim Hıdır Bozan	TRT Müz. Dairesi. Bşk.
3785	Atladım Gittim Eşiği	Kayseri/Tomarza	Mehmet Gurnaz	İsmail Sağlam
3936	Anam Kirmenini Alsın Eline	Kırşehir/Mucur/Kırcaali Köyü	H. Canatan/A. Duvan/A. Gündüz	TRT Antalya Radyosu Müz. Müd.
3967	Yüksek Hanaylarda Çalınsın Sazım	Burdur/Kozağacı	Faik İnce	Hamit İnce
3998	Verdiğin Yazmayı Bırüneyim Mi	Kayseri	Osman Özdemir	Banttın Alındı
4237	Ayleme Gelin Ayleme	Bilecik/Kandilli Köyü	Nuriye Yılmaz	Saadet Yılmaz Bircan
4244	Kınaya Gel Kınaya	Erzincan/Kemâliye	Burhan Tarlabası	Nida Tüfekçi
4354	Hani Şu Gızın Anası	Çankırı/Çerkeş	Mehmet Çelen	Haldun Karabudak
4440	Devecioğlu Bayırına	Adana/Kozan	Mehmet Akıl	Semih Esin
4569	Kınayı Getir Aney	Doğu Anadolu	Yöre Ekibi	İzzet Altınmeşe
4592	Gız Anası Gız Anası	Adana/Kadirli/Avluk Köyü	Ahmet Torun	Ankara Devlet Konsv.
4598	Adem Havva'yı Yarattı	Amasya	Fatma Samsun	Ankara Devlet Konsv.
4600	Geline Bakın Geline	Amasya	Naciye Perin	Ankara Devlet Konsv.

TRT repertuarında toplam 4667 türkü taranmış ve bu repertuar içerisinde 75 adet kına türküsü olduğu görülmüştür. TRT THM repertuarının %1,6'sını kına türkülerinin oluşturduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Kına Türkülerinin TRT THM Repertuarı İçerisindeki Oran Tablosu

	f	%
Kına Türküleri	75	1.6
Diğer Türküler	4592	98.4
Toplam	4667	100

Bulgular ve Yorum

Kına türküleri usûl yönünden analiz edilmiştir. Eserlerin usûl analizi TRT THM sözlü repertuarında bulunan 75 eserin analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular, tablo 3.'te frekans ve yüzde dağılımları aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 3. Kına Türkülerinin “Usûl” Oranları Tablosu

USÛL			f	%
Tür	Zaman	Birim		
Ana	2	4	3	4.0
	3	4	2	2.7
	4	4	8	10.7
Toplam			13	17.4
Birleşik	5	8	4	5.3
	6	8	1	1.3
	6	4	2	2.7
	7	8	2	2.7
	8	8	1	1.3
	9	4	1	1.3
	9	8	30	40
	9	16	3	4.0
Toplam			44	58.6
Karma	10	8	7	9.4
	12	8	1	1.3
	13	8	1	1.3
	15	8	1	1.3
Toplam			10	13.3
Çoklu	2/4 + 3/4		8	10.7
	3/4 + 4/4			
	4/4 + 9/4			
	9/8 + 10/8			
	9/8 + 14/8			
	14/8 + 9/8			
	12/8 + 10/8 + 8/8			
	18/8 + 13/8 + 11/8			
Toplam			8	10,7
Genel Toplam			75	100

Tablo 3. incelendiğinde TRT THM Repertuar içerisinde bulunan toplam 75 kına türküsünün % 58.6 oranıyla 44 türkünün birleşik usûl, % 17.4 oranıyla 13 türkünün ana usûl, % 13.3 oranıyla 10 türkünün karma usûl, % 10.7 oranıyla 8 türkünün çoklu usûl olduğu tespit edilmiştir. Kına türkülerinin en çok birleşik usûlde olduğu, en az ise çoklu usûlde olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmada, kına türkülerinin dört farklı usûlde olduğu tespit edilmiş

olup, bu usûllerin her birine ilişkin usûl analizlerini örneklendirmek amacıyla 4 türküye yer verilmiştir.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1414
İNCELEME TARİHİ: 25/05/1977

YÖRESİ
BEYŞEHİR-Balkana Köyü

KİMDEN ALINDIĞI
İBRAHİM ÇÖĞÜR

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
1970

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

ATLADI ÇIKTI EŞİĞİ

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩=84

AT LA DI ÇIK TI E Şİ Ğİ
TEP Sİ YE KO YAR E Şİ Ğİ
Bİ NER A TIN I LAR Yİ Sİ ZU
HE LE Bİ HE YE NE YE

SOF RA DA KAL DI KA Şİ Ğİ
ÜS TÖ NE OR TER LER BE Zİ
Gİ DER TÖ YO LUN KÖ YU SU NA
KE TEN GÖM LUN LEK GÜ VE Yİ Yİ NA

MA HAL LE NİN YA KI Şİ Ğİ
HAY A NA NİN BİR TEK KI Zİ
HA BER VE RİN Yİ KI NA
A ĞA MA GE TİR Sİ DİK

GEL AY RI LIP ĞİT ME YE LİM
ÇOK ŞÜ KÜR BU 1 Şİ Bİ TİR DİK

-1-
ATLADI ÇIKTI EŞİĞİ
SOFRADA KALDI KAŞIĞI
MAHALLENİN YAKIŞIĞI
GEL AYRILIP GİTMEYELİM

-2-
TEPSİYE KOYARLAR TUZU
ÜSTÜNE ÖRTERLER BEZİ
HAY ANANIN BİR TEK KIZI
GEL AYRILIP GİTMEYELİM

-3-
BİNER ATIN İYİSİNE
GİDER YOLUN KOYUSUNA
HABER VERİN DAYISINA
GEL AYRILIP GİTMEYELİM

-4-
HELEBİYE HELEBİYE
KETEN GÖMLEK GÜVEYİYE
AĞAMA GELİN GETİRDİK
ÇOK ŞÜKÜR BU İŞİ BİTİRDİK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Atladı Çıktı Eşiği
Repertuar No	: 1414
Yöresi	: Beyşehir-Balkana Köyü
Kimden Alındığı	: İbrahim ÇÖĞÜR
Derleyen	: Ahmet YAMACI

TÜRKÜNÜN USÛL ANALİZİ

TRT THM sözlü eserler repertuarında **1414** no'lu repertuar olan “**Atladı Çıktı Eşiği**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 4 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 4 zamanlı usûl ve mertebe olarak 4'lük birim ile gösterilmiştir. Atladı Çıktı Eşiği adlı eserin usûlünün, 4/4'lük olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

4/4'lük usûl GTHM nazariyatına göre; Ana usûller olarak gösterilmektedir.

Usûl Kalıpları

4/4'lük olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplarda kullanılmıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak

♩ = 84 gösterilmiştir. Yavaş icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 4'lük cinsinden

gösterildiği tespit edilmiştir.

Adagio – Yavaş (76-84 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *adagio*: yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerindeki on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1 vuruş değerindeki dörtlük ve 1/2 değerindeki sekizlik notalar da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4600
İNCELEME TARİHİ: 18/11/2005

YÖRESİ
AMASYA

KİMDEN ALINDIĞI
NACİYE PERİN

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ
06/07/1943

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

GELİNE BAKIN GELİNE

SÜRESİ: (Kına Havası)

(SAZ)

(SAZ)

GE Lİ NE BA KIN GE Lİ NE KI NA LAR YAK MI ŞE Lİ NE
TUZ KA Bİ Nİ TUZ SUZ KO YAN A NA SI Nİ KIZ SİZ KO YAN

GÖ REN MA ŞAL LAH DE SİN NA ZAR DEĞ ME SİN GE Lİ NE

(SAZ)

(SAZ)

§

TUZ KA Bİ Nİ TUZ SUZ KO YAN A NA SI Nİ KIZ SİZ KO YAN
Bİ NER A TIN İ Yİ Sİ NE Gİ DER YO LUN KI Yİ Sİ NA
KI ZA NA SI KI ZA NA Sİ NA Nİ BU NUN ÖZ A NA Sİ

KO CA E Vİ İS SİZ KO YAN KI ZİM KI NAN KUT LU OL SUN
SE LA ME DİN DA Yİ Sİ NA KI ZİM KI NAN KUT LU OL SUN
BAK KI ZİN GE Lİ NO LU YOR GE LAĞ LA KI KI Zİ NA Sİ

GELİNE BAKIN GELİNE
-2-

GE Lİ NE BA KIN GE Lİ NE KI NA LAR YA KIN E Lİ NE
GÖ REN MA ŞAL LAH DE SİN NA ZAR DEĞ ME SİN GE Lİ NE

Bağlantı

GELİNE BAKIN GELİNE
KINALAR YAKMIŞ ELİNE
GÖREN MAŞALLAH DESİN
NAZAR DEĞMESİN GELİNE

-1-

TUZ KABINI TUZSUZ KOYAN
ANASINI KIZSIZ KOYAN
KOCA EVİ İZSİZ KOYAN
KIZIM KINAN KUTLU OLSUN

Bağlantı

-2-

BİNER ATIN İYİSİNE
GİDER YOLUN KIYISINA
SELÂM EDİN DAYISINA
KIZIM KINAN KUTLU OLSUN

Bağlantı

-3-

KIZ ANASI KIZ ANASI
HANİ BUNUN ÖZ ANASI
BAK KIZIN GELİN OLUYOR
GEL AĞLA KIZIN ANASI

Bağlantı

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Geline Bakın Geline
Repertuar No : 4600
Yöresi : Amasya
Kimden Alındığı : Naciye PERİN
Derleyen : Ankara Devlet Konservatuarı

TÜRKÜNÜN USÛL ANALİZİ

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4600** no'lu repertuar olan “**Geline Bakın Geline**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 9 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 9 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 9 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 9/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Geline Bakın Geline adlı eserin usûlünün, 9/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

9/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Birleşik usûller olarak gösterilmektedir. 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3 vuruş, 2+2+3+2 vuruş, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 9/8'lik usûl, 2+2+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

9/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde gösterilmemiştir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4569
İNCELEME TARİHİ: 18/11/2005

YÖRESİ
DOĞU ANADOLU

KİMDEN ALINDIĞI
YÖRE EKİBİ

DERLEYEN
İZZET ALTINMEŞE

DERLEME TARİHİ
1978

NOTAYA ALAN
SABRİ SABUNCU

KINAYI GETİR ANEY

SÜRESİ: ♩ = 62

(SAZ)

.)

KI NA YI GE TİR A NEY KI NA YI GE TİR A NEY
TAR LA DA VAR ÇE KER LER AV LU Ö NÜ ÇE PER LER

PAR MA ĞIN BA TIR A NEY PAR MA ĞIN BA TIR A NEY
ÇE PE RE SU SER PER LER ÇE PE RE SU SER PER LER

BU GE CE Mİ SA Fİ REM BU GE CE Mİ SA Fİ REM
İ RAK YOL DAN GE LE Nİ İ RAK YOL DAN GE LE Nİ

KOY NUN DA YA TIR A NEY KOY NUN DA YA TIR A NEY
TER Lİ TER Lİ Ö PER LER TER Lİ TER Lİ Ö PER LER

-1-
KINAYI GETİR ANEY
PARMAĞIN BATIR ANEY
BU GECE MİSAFİREM
KOYNUNDA YATIR ANEY

-2-
TARLADA VAR ÇEPERLER
ÇEPERE SU SERPERLER
İRAK YOLDAN GELENİ
TERLİ TERLİ ÖPERLER

-3-
SIVIK UCU KUŞ DUNİ
OLDUM YARİM DÜŞKÜNİ
BAŞ AÇIK YALIN AYAK
YOLA DÜŞTÜM KIŞ GÜNİ

Çeper : Çit
Sivik : Evlerin çatılarında yağmur sularının akmasını sağlayan oluk.
Pun-pin : Kuş yuvası

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Kınayı Getir Aney
Repertuar No : 4569
Yöresi : Doğu Anadolu
Kimden Alındığı : Yöre Ekibi
Derleyen : İzzet ALTINMEŞE

TÜRKÜNÜN USÛL ANALİZİ

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4569** no'lu repertuar olan “**Kınayı Getir Aney**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 10 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Curcuna olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 10 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 10/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Kınayı Getir Aney adlı eserin usûlünün, 10/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

10/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Karma usûller olarak gösterilmektedir. Karma usûller ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Bir eserde en az iki usûl çeşidi olmasına çoklu usûl denilmektedir. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+2+3 ve 3+2+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 10/8'lik usûl, 2+3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

10/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak

= 62 gösterilmiştir.

Orta Yavaşlıkta edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Largo – Çok yavaş (40-76 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *largo*: çok yavaş icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 1 vuruş değerindeki dörtlük nota, en kısa nota süresi ise 1/4 değerinde on altılık nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1/2 değerinde sekizlik nota da kullanılmıştır.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 4244
İNCELEME TARİHİ: 02/02/2000

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ

YÖREŞİ
ERZİNCAN-Kemaliye

KİMDEN ALINDIĞI
BURHAN TARLABAŞI

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

KINAYA GEL KINAYA

(Kına Havası)

SÜRESİ: ♩= 92

§

(SAZ)

.)

KI NA YA GEL KI NA YA
KI NA YA GEL KI NA YA

A KEL LE RİN KI NA YA
A KEL LE RİN KI NA YA

AN NE Sİ GEL ME YİN CE
BA BA Sİ GEL ME YİN CE

VER YAV RUM DE ME YİN CE
VER YAV RUM DE ME YİN CE

VER MEZ E LİN KI NA YA
VER MEZ E LİN KI NA YA

VER MEZ E LİN KI NA YA
VER MEZ E LİN KI NA YA

§

KINAYA GEL KINAYA

-2-

HAY Dİ KI ZİM EY Lİ Ğİ NEN Gİ DE SİN

SAĞ O LA DA MU RA Dİ NA E RE SİN

KINAYA GEL KINAYA
AK ELLERİN KINAYA
ANNESİ GELMEYİNCE
VER YAVRUM DEMEYİNCE
VERMEZ ELİN KINAYA
VERMEZ ELİN KINAYA

KINAYA GEL KINAYA
AK ELLERİN KINAYA
BABASI GELMEYİNCE
VER YAVRUM DEMEYİNCE
VERMEZ ELİN KINAYA
VERMEZ ELİN KINAYA

HAYDİ KIZIM EYLİĞİNEN GİDESİN
SAĞ OLA DA MURADINA ERESİN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı	: Kınaya Gel Kınaya
Repertuar No	: 4244
Yöresi	: Erzincan-Kemaliye
Kimden Alındığı	: Burhan TARLABAŞI
Derleyen	: Nida TÜFEKÇİ

TÜRKÜNÜN USÛL ANALİZİ

TRT THM sözlü eserler repertuarında **4244** no'lu repertuar olan “**Kınaya Gel Kınaya**” adlı eserin usûl analizi aşağıdaki gibidir.

Zaman

Geleneksel Türk halk müziği nazariyatına göre; analizi yapılan eserin usûlü, 12, 10 ve 8 zamanlı usûller kapsamına girmektedir. Bu usûl, Geleneksel Türk sanat müziği usûlleri içerisinde Bileşik Sofyan, Curcuna ve Düyek olarak adlandırılmaktadır.

Birim

Eser, 12, 10, 8 zamanlı usûl ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Farklı mertebelere de sahip olan 10 zamanlı usûlün 4'lük mertebesi olup 10/4'lük olarak adlandırılmakta ve gerek GTHM gerekse GTSM türlerinde de kullanılmaktadır. Kınaya Gel Kınaya adlı eserin usûlünün, 12, 10, 8/8'lik olduğu görülmektedir.

Usûl Türü

12/8, 10/8 ve 8/8'lik usûl GTHM nazariyatına göre; Bileşik ve Karma usûller olarak gösterilmektedir. Birleşik usûlde 2 ve 3 zamanlı usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Karma usûller ise Ana usûl ve birleşik usûllerin veya birleşik usûllerin karma kullanılması ile oluşmaktadır. Bir eserde en az iki usûl çeşidi olmasına çoklu usûl denilmektedir. 3 zamanlı usûl yer değiştirebilmektedir. 2+2+2+3+3 vuruş, 2+2+3+3+2 vuruş, 2+3+3+2+2 vuruş, 3+2+2+2+3 vuruş, 2+3+2+2+3 vuruş, 2+3+2+3+2 vuruş, 3+2+2+2+3 vuruş, 3+3+2+2+2 vuruş, 3+2+3+2+2 vuruş ve 3+3+3 vuruş şekillerinde olabileceği gibi 10/8 lik usûlde 2+3+2+3 vuruş, 2+3+3+2 vuruş, 3+2+3+2 vuruş, 3+2+2+3 vuruş ve 3+3+2+2 vuruş ve 8/8 lik usûlde de 2+3+3 vuruş, 3+2+3 vuruş, 3+3+2 vuruş şekillerinde usûl vurulabilmektedir. Eser; 12, 10, 8/8'lik usûl, 3+2+3+2+2, 3+2+3+2 ve 3+2+3 şeklinde kalıplar ile üretilmiştir.

Usûl Kalıpları

12, 10, 8/8'lik olan eserde kullanılan ritmik kalıplar içerisinde uzatma noktalı kalıplar kullanılmamıştır. Eserde kullanılan ritmik kalıplar aşağıdaki gibidir.

Metronom

Eserin metronomu, repertuar notası üzerinde süre değeri ile gösterilmiştir. Süre değeri olarak

♩ = 92 gösterilmiştir.

Orta Yavaşlıkta icra edilmesi gereken bu metronomda birim süre 8'lik cinsinden gösterildiği tespit edilmiştir.

Andante – Orta Yavaşlıkta (76-96 bpm) tempo ile icra edilmesi ve bu bilgiler doğrultusunda eser, *Andante*: orta yavaşlıkta icra edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Nota Süreleri

Eser içerisinde, süreleri bakımından en uzun nota 2 vuruş değerindeki ikilik nota, en kısa nota süresi ise 1/8 değerinde otuz ikilik nota olduğu tespit edilmiştir. Eserde, 1 vuruş değerindeki dörtlük, 1/2 değerinde sekizlik ve 1/4 değerinde on altılık notalar da kullanılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada TRT THM repertuarında yer alan bütün türküler incelenmiş ve bu incelemeler sonucunda 75 kına türküsü olduğu tespit edilmiştir. TRT repertuarında belirlenen kına türkülerine ait genel bilgiler ortaya çıkarılıp, bu türkülere usûl analizi yapılmıştır. Kına türkülerine ait usûl oran tablosu oluşturulmuştur.

TRT THM Repertuar içerisinde bulunan toplam 75 kına türküsünün % 58.6 oranıyla 44 türkünün birleşik usûl, % 17.4 oranıyla 13 türkünün ana usûl, % 13.3 oranıyla 10 türkünün karma usûl, % 10.7 oranıyla 8 türkünün çoklu usûl olduğu tespit edilmiştir.

Kına türkülerinin en çok birleşik usûlde olduğu, en az ise çoklu usûlde olduğu tespit edilmiştir. TRT THM repertuarındaki kına türkülerinin, % 40 oran ile (30 türkü) 9/8'lik usûlden oluştuğu, % 1.3 oranla ise 6/8, 8/8, 9/4, 12/8, 13/8, 15/8 'lik usûl olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 8 kına türküsünün de % 1.3 oranla çoklu usûlde olduğu tespit edilmiştir.

Ülkemizin çeşitli bölgelerinde, kına havaları gibi farklılık gösteren ağıt çeşitlerinin olduğu bilinmektedir. Diğer olaylar karşısında yakılan ağıtların da makam dizileri, usûl ve güfte yönünden incelenmesi önerilebilir.

Yapılan araştırmalar sonucunda, ağıtların genellikle edebi açıdan incelenmiş olduğu görülmektedir. Ağıtların etno-müzikoloji açısından da ele alınmasının halk kültürüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Türk Halk Müziğinde ülkemizin yörelerine özgü “Güvende, Barana havaları, Bengi gibi” kırık ve uzun hava çeşitlerinin müzikal açıdan ele alınıp değerlendirilmesinin, geleneksel kültürümüzün zenginliğini ortaya çıkarması açısından önem taşıdığı düşünülmektedir. Halk kültürü ve geleneksel müziklerimizi tanıtmak ve geliştirmek adına çeşitli eğitim faaliyetleri, seminerler, alan ile ilgili sempozyumlar yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

REFERENCES

- AKBAŞ, S. (2005). BEÖ-501 Spor Bilimleri Araştırma Yöntemleri, (Yayımlanmamış Sunum Raporu), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- AKSOY, M. (2000). Sosyal Bilimler ve Sosyoloji, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- AYDINER, M. ve ŞEN, Y. (2011). Geleneksel Türk Halk Çalgılarının Müzik Öğretmenleri Tarafından Kullanılma Durumu, Milli Folklor, Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi, Feryal Matbaacılık, Ankara.
- BÜYÜKYILDIZ, H. Z. (2009). Türk Halk Müziği-Ulusal Türk Müziği, Papatya Yayıncılık Eğitim, İstanbul.
- CLARKE, G. L. (2001). Müzik, Kimlik ve Çoğulculuk: Kanada'ya Bir Bakış, Müzikoloji Derneği Sempozyum Bildirileri, (27-28 Kasım 1999/ 20-21 Ekim 2000), Yayına Hazırlayanlar: Feza Tansuğ, Ersin Antep, Vural Yıldırım, Kitap Matbaacılık, İstanbul.
- EMNALAR, A. (1998). Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir.
- KARASAR, N. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar- İlkeler- Teknikler, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- SARISÖZEN, M. (1962). Türk Halk Musikisi Usûlleri, Resimli Posta Matbaası Ltd. Şirketi, Ankara.
- TRT (2000). Türk Halk Müziği Repertuarı, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Müzik Dairesi Yayınları, No: 99, Ankara.
- TURAN, R. (2002). Kültür Alanında Gelişmeler, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II, Kitapta 4. Bölüm, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara.
- UÇAN, A. (2005). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum, (3. Basım), Önder Mabaacılık Ltd. Şti., Ankara.
- YILMAZ, M. (2010). Türkiye'de Kına Yakma Geleneği ve Kına Türküleri, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Sivas.